

Lijst van aangehaalde werken I

- Ahsmann**, Margreet, *Collegia en colleges* (Groningen 1990).
- Ashburner**, Walter, *The Rhodian Sea-Law* (Oxford 1909).
- Asser**, W.D.H., *In solidum of pro parte. Een onderzoek naar de ontwikkelings-geschiedenis van de hoofdelijke en gedeelde aansprakelijkheid van vennoten tegenover derden* (Leiden 1983).
- Bailly/Verhas**: M.-Ch. Le Bailly en Chr.M.O. Verhas, *Procesgids Hoge Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland 1582-1795* (Hilversum 2006).
- Bayer**, Walter (ed.), *Entwicklung des Aktienrechts. Aktienrecht im Wandel I* (Tübingen 2007).
- Becker**, Christoph, 'Das Problem der Austauschgerechtigkeit' in: R. Feenstra en R. Zimmermann ed., *Das römisch-holländische Recht. Fortschritte des Zivilrechts im 17. und 18. Jahrhundert* (Berlijn 1992) 201-223.
- Beekhuis**, J.H., *Mr C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. Zakenrecht 3-1* (Zwolle 1975).
- Bergh**, G.C.J.J. van den, 'Der Präsident. Cornelis van Bijnkershoeck, seine Bedeutung und seine Ruhm', *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* 3 (1995) 423-437.
- Bergh**, G.C.J.J. van den, *Die holländische elegante Schule, Ein Beitrag zur Geschichte von Humanismus und Rechtswissenschaft in den Niederlanden 1500-1800* (Frankfurt am Main 2002).
- Bier**, B., *Uitkeringen aan aandeelhouders* (Groningen 2003).
- Blécourt**, A.S. de, 'De geboorte van den Hoogen Raad van Holland en Zeeland', *TvR* 2 (1920-21) 428-459.
- Blécourt**, A.S. de, *Kort begrip van het oud-vaderlandsch burgerlijk recht* (Groningen 1967).
- Blécourt/Japikse**: A.S. de Blécourt en N. Japikse, *Klein Plakkaatboek van Nederland* (Groningen 1919).
- Blom**, J.C.H. (ed.), *Geschiedenis van de Joden in Nederland* (Amsterdam 1995).
- Brakel**, S. van, 'Bijdrage tot de geschiedenis der naamloze vennootschap', *RM* 31 (1912) 261-306.
- Brakel**, S. van, 'De eerste moderne naamloze vennootschap' in: *Feestuitgave behorende bij het WPNR 2947* (Den Haag 1926) 27-32.
- Brakel**, S. van, 'De Nederlandse commanditaire vennootschap', *WPNR* 3040 (Den Haag 1928) 249-252.

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN I

- Brakel, S. van**, 'Ontbrekende schakels in de ontwikkeling van ons vennootschapsrecht' in: *Rechtshistorische Opstellen* (Haarlem 1914) 153-194.
- Brakel, S. van**, 'Vennootschapsvormen in Holland gedurende de gouden eeuw', *RM* 36 (1917) 1-30 en 145-189.
- Brakel, S. van**, *De Hollandsche handelscompagnieën der zeventiende eeuw: hun ontstaan, hunne inrichting* (Amsterdam 1908).
- Brandsma, F.**, 'Derdenverrijking. Quint-Te Poel of een varkensstal en art. 6:212 BW', *RM Themis* 1994, 251-271.
- Brandsma, F.**, 'Het leeuwendeel. De 'gekke koeien'-ziekte en de vennootschap', *Gr.O.M.* 20 (2003) 13-28.
- Brandsma, F.**, *Gemeen recht in Groningen: enige opmerkingen over de matiging van bedongen boetes door de rechter* (Groningen 2000).
- Brom, Christian**, *Urteilsbegründungen im 'Hoge Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland' am Beispieldes Kaufrechts im Zeitraum 1704-1787* (Frankfurt 2008).
- Carasso-Kok, M. (ed.)**, *Geschiedenis van Amsterdam I* (Amsterdam 2004).
- Chijs, J.A. van der**, *Geschiedenis van de stichting der Vereenigde O.-I. Compagnie* (Leiden 1857).
- Coing, H.**, *Europäisches Privatrecht 1500 bis 1800* (München 1985).
- Coing, H.**, *Handbuch der Quellen und Litteratur der neueren Europäischen Privatrechtsgeschichte II,1: neuere Zeit (1500-1800), das Zeitalter der gemeines Recht* (München 1977).
- Colenbrander, H.T.**, 'Über das erste Auftreten des Wortes Aktie in den Niederlanden', *Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht* 50 (1901) 383-387.
- Cordes, A.**, *Spätmittelalterlicher Gesellschaftshandel im Hanseraum* (Keulen 1998).
- Dauchy/Demars: S. Dauchy en V. Demars-Sion**, 'La non-motivation des décisions judiciaires dans l'ancien droit: principe ou usage', *Revue historique de droit français et étranger* 89 (2004) 223-239.
- Degryse, K.M.**, 'Zuid-Nederlands kapitaal in de VOC en de voorcompagnieën' in: *Noord-Zuid in Oost-Indisch perspectief* (Vlissingen 2005).
- Dillen, J.G. van**, *Het oudste aandeelhoudersregister van de kamer Amsterdam der Oost-Indische Compagnie* (Den Haag 1958).
- Dolezalek, G.R.**, 'Das Zivilprozeßrecht' in: R. Feenstra en R. Zimmermann ed., *Das römisch-holländische Recht. Fortschritte des Zivilrechts im 17. und 18. Jahrhundert* (Berlijn 1992) 59-104.
- Duker, M.J.A. (ed.)**, *WelBeraden. Beschouwingen over de rechtsontwikkeling in de rechtspraak van de Hoge Raad der Nederlanden* (Nijmegen 2009).
- Duynstee, F.J.F.M.**, *Commanditaire vraagstukken* (Zwolle 1940).
- Eilers, W.**, *Gesellschaftsformen im altbabylonischen Recht* (Lepzig 1931).

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN I

Feenstra, R., 'Römisch-holländisches Recht' in: R. Feenstra en R. Zimmermann ed., *Das römisch-holländische Recht. Fortschritte des Zivilrechts im 17. und 18. Jahrhundert* (Berlijn 1992) 9-58.

Feenstra, R., *Verkenningen op het gebied der receptie van het Romeinse recht* (Zwolle 1950).

Ferrarini, Guido A., 'Origins of limited liability companies and company law modernisation in Italy: a historical outline' in: Ella Gepken-Jager ed., *VOC 1602-2002, 400 years of company law* (Deventer 2005) 189-215.

Frijhoff/Spies: Willem Frijhoff en Marijke Spies ed., *1650 Bevochten een-dracht*, Nederlandse cultuur in Europese context 1 (Den Haag 1999).

Gaastra, F.S., *Bewind en beleid bij de VOC 1672-1702* (Zutphen 1989).

Gaastra, F.S., *De geschiedenis van den VOC* (Zutphen 2002).

Gall, H.C., *Regtsgeleerde decisien. Aan de raadsheer Ockers toegeschreven aantekeningen betreffende uitspraken van het Hof (1656-1669) en de Hoge Raad (1669-1678) van Holland, Zeeland en West-Friesland* (Amsterdam 2002).

Geldersblom, Oscar, *Zuid-Nederlandse kooplieden en de opkomst van de Amsterdamse stapelmarkt (1578-1630)* (Hilversum 2000).

Geldersblom/Jonker: O. Gelderblom en J. Jonker, 'Completing a financial revolution: the finance of the Dutch East India trade and the rise of the Amsterdam capital market, 1595-1612', *The journal of economic history* 64-3 (2004) 645-650.

Gepken-Jager, Ella (ed.), *VOC 1602-2002, 400 years of company law* (Deventer 2005).

Gerdes, D.M.A., *Derdenverrijking* (Groningen 2005) 17-25.

Gilissen, J., 'De Grote Raad van Mechelen. Historisch overzicht' in: *Miscellanea Consilii Magni* (Amsterdam 1980) 13-43.

Goff, Jacques Le, *De woekeraar en de hel: economie en religie in de Middeleeuwen* (Amsterdam 1987).

Goldschmidt, L., *Universalgeschichte des Handelsrechts*. Handbuch des Handelsrechts I (Stuttgard 1891).

Goor, J. van, *De Nederlandse koloniën* (Bilthoven 1997).

Gotzen, Marcel, 'De costumiere bronnen voor de studie van het oud-Antwerpse burgerlijk recht', *Rechtskundig tijdschrift voor België* 39 (1949) 3-16; 105-124; 191-208.

Harris, R., 'The institutional dynamics of early modern Eurasian trade: The commenda and the corporation', *Journal of Economic Behavior & Organization* 71-3 (2009) 609-622.

Hart, S., 'Rederij' in: G. Asaert ed., *Maritieme geschiedenis der Nederlanden II* (Bussum 1978) 106-125.

Heijden, E.J.J. van der, 'De feestuitgave der broederschap III', *De naamloze vennootschap* 5 (1927) 260-262.

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN I

- Heijden**, E.J.J. van der, 'Over den juridischen oorsprong der naamloze vennootschap' in: *Rechtshistorische Opstellen* (Haarlem 1914) 132-152.
- Heijden**, E.J.J. van der, *De ontwikkeling van de naamloze vennootschap in Nederland voor de codificatie* (Amsterdam 1908).
- Heijden**, E.J.J. van der, *Handboek voor de naamloze en besloten vennootschap* (Zwolle 1989).
- Heijer**, H.J. den, *De geotrooieerde compagnie*. *Ars Notariatus* 128 (Deventer 2005).
- Hilaire**, Jean, *Introduction historique au droit commercial* (Parijs 1986).
- Holk**, L.E. van, 'Mr. Willem Pauw, raadsheer en president van de Hooge Raad van Holland en Zeeland. Enkele biografische aantekeningen', *TvR* 30 (1962) 358-362.
- Hunt/Murrey**: Edwin S. Hunt en James M. Murrey, *A history of business in medieval Europe 1200-1550* (Cambridge 1999).
- Ides Peeters**, B.J.G.M., Korte inleiding op het verschijnsel willige condemnatie bij de Hoge Raad van Holland en Zeeland in de 18^e eeuw (scriptie UvA, Amsterdam 1975).
- Israel**, Jonathan I., *De Republiek 1477-1806 I* (Franeker 1996).
- Israel**, Jonathan I., *Nederland als centrum van de wereldhandel 1585-1740* (Franeker 1991).
- Jongh**, J.M. de, 'Aandeelhoudersactivisten avant la lettre. De dolerende participanten van de VOC' in:
- Kan**, J. van, *Uit de rechtsgeschiedenis der compagnie* (Batavia 1930).
- Kaser/Wubbe**: M. Kaser en F.B.J. Wubbe, *Romeins privaatrecht* (Zwolle 1971).
- Lastig**, G., *Die Accomendatio* (Halle 1907).
- Lehmann**, Karl, *Die geschichtliche Entwicklung des Aktienrechts bis zum Code de Commerce* (Berlijn 1895).
- Lichtenauer**, W.F., *Geschiedenis van de wetenschap van het handelsrecht in Nederland tot 1809*. *Geschiedenis der Nederlandse rechtswetenschap V-1* (Amsterdam 1956).
- Lokin/Jansen/Brandsma**: J.H.A. Lokin, C.J.H. Jansen en F. Brandsma, *Het Rooms-Friese recht. De civiele rechtspraktijk van het Hof van Friesland in de 17^e en 18^e eeuw* (Hilversum 1999).
- Lopez/Raymond**: Robert S. Lopez en Irving W. Raymond, *Medieval trade in the mediterranean world* (New York 1955).
- Luzzato**, Gino, *An economic history of Italy* (Londen 1961)

- Maaijer**, J.M.M., *Mr C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. Bijzondere overeenkomsten 5-V. Maatschap, vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap* (Zwolle 1995).
- Malmendier**, U., 'Law and finance "at the origin"', *Journal of economic literature* 47-4 (2009) 1076-1108.
- Malmendier**, U., 'Roman shares' in: W. Goetzmann and G. Rouwenhorst (eds.), *The origins of value. The financial innovations that created modern capital markets* (New York 2005) 31-42, 361-365.
- Mansvelt**, W.M.F., *Rechtsvorm en geldelijk beheer bij de Oost-Indische Compagnie* (Amsterdam 1922).
- Mehr**, R., *Societas und universitas. Römischrechtliche Institute im Unternehmensgesellschaftsrecht vor 1800* (Keulen 2008).
- Meijers**, E.M. (e.a.), *Nederlandsch Compendium van de Observationes Tumultuariae van Cornelis van Bijkershoek*, I-II (Haarlem 1935).
- Meijers**, E.M., 'Uitgegeven en onuitgegeven rechtspraak van den Hoogen Raad en het Hof van Holland, Zeeland en Westfriesland', *TvR* 2 (1918-1919), 400-421.
- Meulen**, W.W. van der, 'Beschrijving van eenige Westindische plantageleningen. Bijdrage tot de kennis der geldbelegging in de achttiende eeuw', *Bijdragen en mededelingen van het historisch genootschap* 25 (Utrecht 1904) 490-580.
- Mickwitz**, Gunnar, *Aus Revaler Handelsbüchern. Zur technik des Ostseehandels in der ersten hälfte des 16. Jahrhunderts*. Commentationes humanarum litterarum IX (Helsinki 1938).
- Mohr**, A.L., *Van maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap* (Deventer 1998).
- Molengraaff**, W.L.P.A., recensie van Mansvelt, Rechtsvorm, *RM* 41 (1922) 550-556.
- Niekerk**, J.P. van, 'Sources of insurance law' in: R. Feenstra en R. Zimmermann ed., *Das römisch-holländische Recht. Fortschritte des Zivilrechts im 17. und 18. Jahrhundert* (Berlijn 1992) 305-327.
- Oosten**, M.S. van, *Systematisch compendium der Observationes tumultuariae van Cornelis van Bijkershoek* (Haarlem 1962).
- Oostindie**, G.J., *Roosenburg en Mon Bijou. Twee Surinaamse plantages, 1720-1870* (Dordrecht 1989).
- Otterspeer**, Willem, *Groepsportret met dame II. De vesting van de macht. De Leidse universiteit 1673-1775* (Amsterdam 2002).
- Oven**, J.C. van, *Leerboek van Romeinsch privaatrecht* (Leiden 1948).
- Pikkemaat**, J.G.B., *The old library of the Supreme Court of the Netherlands* (Hilversum 2008).
- Poelgeest**, L. van, 'Mr. Johan van Bleiswijk en zijn Observationes Tumultuariae', *TvR* 55 (1987) 117-122.

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN I

- Poelgeest**, L. van, 'Raadsheren van de Hoge Raad', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 103 (1988) 20-51.
- Postan**, M.M., *Economic organization and policies in the middle ages*. The Cambridge Economic History of Europe III (Cambridge 1963).
- Postan/Rich**: M. Postan en E.E. Rich, *Trade and Industry in the Middle Ages*. The Cambridge Economic History of Europe II (Cambridge 1952).
- Posthumus**, N.W., *De Oosterse handel te Amsterdam* (Leiden 1953).
- Pryor**, J.H., 'Mediterranean commerce in the Middle Ages: a voyage under contract of commenda', *Viator* 14 (1984) 133-194.
- Pryor**, J.H., 'The origins of the commenda contract', *Speculum: a journal of mediaeval studies* 52-1 (1977) 5-37.
- Quintus Bosz**, A.J.A., *Geld, credietbehoefte en negotiaties in Suriname voor 1865*, rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon hoogleraar in de Rechtsgeschiedenis aan de Universiteit van Suriname op woensdag 1 december 1971.
- Rehme**, P., 'Geschichte des Handelsrechts' in: V. Ehrenberg ed., *Handbuch des gesamten Handelsrechts* I (Leipzig 1913) 28-259.
- Riemersma**, J.C., 'Trading and shipping associations in 16th century Holland', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 65 (1952) 330-338
- Roeper**, V. (ed.), *Om de Wereld. De eerste Nederlandse omzeiling van de wereld onder leiding van Olivier van Noort, 1598-1601* (Nijmegen 1999).
- Rota Genua**: [Z.n.] *Decisiones Rotae Genuae de mercatura et pertinentibus ad rem* (Genua 1582).
- Ruyscher**, D. De, 'Antwerp commercial legislation in Amsterdam in the 17th century: Legal transplant or jumping board?', *TvR* 77 (2009) 459-479.
- Schmidt**, P.P., *Catalogus oude drukken in de bibliotheek van de Hoge Raad der Nederlanden* (Zwolle 1988).
- Seifert**, D., *Kompagnons und Konkurrenten. Holland und die Hanse im späten Mittelalter* (Keulen 1997).
- Sicard**, Germain, *Aux origines des sociétés anonymes. Les moulins de Toulouse au Moyen Age* (Toulouse 1952).
- Silberschmidt**, W., 'Das Sendegeschäft im Hansagebiet', *Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht* 68 en 69 (1910/1911) 408-438; 1-46.
- Silberschmidt**, W., 'Kumpanie und Sendeve. Ein Beitrag zur Geschichte der Handelsgesellschaften in Deutschland', *Archiv für Bürgerliches Recht* 23 (1904) 1-68.
- Silberschmidt**, W., *Die commenda in ihrer frühesten Entwicklung bis zum XIII Jahrhundert* (Würzburg 1884).
- Sirks**, A.J.B. (ed.), *Van Bijkershoeks Observationes 2018-2913. Index in Observationes tumultuarias* (Den Haag 2005).

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN I

- Sirks, A.J.B.**, 'De Decisiën van Pieter Ockers (1628-1678)', *TvR* 71 (2003) 197-210.
- Sirks, A.J.B.**, 'Late Roman law: the case of dotis nomen and the praedia pistoria', *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte Romanische Abteilung* 108 (1991) 187-212.
- Sirks, A.J.B.**, 'Sed verum est, sententias numerari, non ponderari', in: Rena van den Bergh ed., *Ex iusta causa traditum. Essays in honour of Eric H. Pool* (Pretoria 2005) 285-303.
- Slagter, W.J.** (ed.), *Personenassociaties* (Kluwer losbladig).
- Smidt, J.Th. de**, 'Ons hoogste rechtscollege in het verleden' in: *De Hoge Raad der Nederlanden 1838-1988. Een portret* (Zwolle 1988) 17-31.
- Soest, H.W. van**, 'De Hoge Raad van Holland en Zeeland', *Spiegel Historiae* 9 (1974) 12-18.
- Soest, H.W. van**, 'Hoe vervaardigde raadsheer Willem Pauw zijn Observationes tumultuariae novae?' in: J.A. Ankum ed., *Satura Roberto Feenstra sexagesimum quintum annum aetatis complenti ab alumnis collegis amicis oblata* (Freiburg 1985) 585-607.
- Star Numan, O.W.**, *Cornelis van Bynkershoek, zijn leven en zijne geschriften* (Leiden 1869).
- Stensgaard, N.**, 'The Dutch East India Company as an institutional innovation' in: *Dutch capitalism and world capitalism* (Cambridge 1982) 235-259.
- Steins Bisschop/Wiersma: B.T.M. Steins Bisschop en T. Wiersma**, 'De compagnie als moderne NV' in: *Kennis en Compagnie* (Leiden 2002).
- Stipriaan, A. van**, *Surinaams contrast. Roofbouw en overleven in een Caribische plantage economie, 1750-1863* (Amsterdam 1991).
- Udovitch, Abraham L.**, 'At the origins of the Western commenda: Islam, Israel, Byzantium?', *Speculum: a journal of mediaeval studies* 37-2 (1962) 198-207.
- Vaz Dias, A.M.**, 'De deelname der Marranen in het oprichtingskapitaal der Oost-Indische Compagnie' in: *Jaarboek Amstellodamum* 33 (1936) 42-58.
- Verhagen/Haazen: H.L.E. Verhagen en I. Haazen**, 'De cessie naar Rooms-Gelders recht. Van Lambert Goris naar nieuw BW', *Gr.O.M.* 19 (2002) 97-114.
- Verhas, Chr.M.O.**, *De beginjaren van de Hoge Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland* (Den Haag 1997).
- Versteeg, Jan**, *Het recht van mede-eigendom* (Den Haag 1912) 39-63.
- Voort, J.P. van de**, *De Westindische plantages van 1720 tot 1795. Financiën en handel* (Eindhoven 1973).
- Vos, Wouter de**, *Verrykingsaanspreekelijkheid in die Suid-Afrikaanse reg* (Kaapstad 1987).
- Vreede, G.W.**, 'Hooge Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland' in: *Jaarboekje van de regterlijke magt* (1841) 1-48.

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN I

Vries/Wouden: Jan de Vries en Ad van der Wouden, *Nederland 1500-1815, de eerste ronde van moderne economische groei* (Amsterdam 2005).

Warmelo, P. van, *Registers op die Observationes tumultuariae van Cornelis van Bijkershoek en van Willem Pauw* (Pretoria 1982).

Wessels, J.W., *History of the Roman-Dutch law* (Grahamstown 1908).

Zeylemaker, J.B., *Verleden, heden en toekomst van de naamloze vennootschap* (Zwolle 1947).

Zimmermann, Reinhard, *The law of obligations. Roman foundations of the civilian traditions* (New York 1996).

Zwalve, W.J., 'Zaakwaarneming en ongerechtvaardigde verrijking', *NTBR* 7 (1995) 157-163.

Zwalve, W.J., *Hoofdstukken uit de geschiedenis van het Europees privaatrecht I* (Den Haag 2006).

Lijst van aangehaalde werken II: Ius commune

Aller, Karel van, *Generaale regulen en definitien* (Dordrecht 1761).

Barels, J.M., *Advysen over den koophandel en zeevaart mitsgaders verscheidene turbes, memorien, resolutien missives enz. enz daer toe behoorende II* (Amsterdam 1781).

Berg, Isaac van den, *Nederlands advysboek inhoudende verscheide consultatien en advysen van voorname regtsgeleerden in Nederland* (Amsterdam 1694).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Ad L. Aziōsis IX de lege Rhodia de jactu liber singularis et De dominio maris dissertatio* (Den Haag 1703).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Ad L. lecta XL. dig. de reb. cred. si cert. pet. liber singularis & Dissertatio de pactis juris stricti contractibus incontinenti adjectis* (Leiden 1699).

Bijnkershoek, Cornelis van, *De dominio maris* (Den Haag 1703).

Bijnkershoek, Cornelis van, *De foro legatorum tam in causa civili quam criminali, liber singularis* (Leiden 1721).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Nieuwe oprechte Haegse Mercur, compleet: Behelsende satyrique, politique en academische reflexien 1-30* (Utrecht 1745).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Observationes tumultuariae I-IV*, ed. E.M. Meijers e.a. (Haarlem 1926-1962).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Observationum juris romani libri quator: in quibus plurima juris civilis aliorumque auctorum loca explicantur et emendantur* (Leiden 1710).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Opera minora, olim separatim, nunc conjunctim edita* (Leiden 1730).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Opuscula varii argumenti his inscriptionibus: I. Praetermissa ad L.2.D. de orig. juris. II. De rebus Mancipi et nec Mancipi. III. De jure occidendi, vendendi, et exponendi liberos apud veteres Romanos. IV. De cultu religionis peregrinae apud veteres Romanos. V. De captatoriis institutionibus. VI. De legatis poenae nomine* (Leiden 1719).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Quaestiones iuris privati* (Den Haag 1744), ad lectorem; Star Numan, *Van Bynkershoek*.

Bijnkershoek, Cornelis van, *Quaestionum juris privati libri quatuor quarum plerisque insertae sunt utriusque in Hollandia curiae res de his ipsis quaestionibus judicatae* (Leiden 1744).

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN II: IUS COMMUNE

Bijnkershoek, Cornelis van, *Quaestionum juris publici libri duo, quorum primus est de rebus bellicis, secundus de rebus varii argumenti* (Leiden 1737).

Bijnkershoek, Cornelis van, *Verhandelingen over burgerlyke rechtszaaken* (Amsterdam 1747).

Casaregis, Joseph, *Discursus legales de commercio* (Florence 1719).

Christinaeus, Paulus, *Practicarum quaestionum rerumque in supremis Belgarum curiis actarum et observatarum decisiones* (Antwerpen 1636).

Coren, Jacob, *In supremo senatu Hollandia, Zeland & Frisia, dum viveret assessoris, observationes rerum in eodem senatu judicatarum, item consilia quaedam* (Den Haag 1633).

Costumen van Antwerpen: [Z.n.] *Rechten ende Costumen van Antwerpen* (Amsterdam 1613).

Cujacius, Jacques, *Papinianus. Hoc est, in response Aemilii Papiniani, jureconsultorum coryphaei, recitationes accuratissimae a multis multum expetitae. Opera postuma II* (Frankfurt 1595).

Cujacius, Jacques, *Paratitla in libros L Digestorum* (Parijs 1658).

Dronsberg, Pieter Hendrik (ed.), *Verzameling van casus positien, voorstellingen en declaratien betrekkelijk tot voorvallende omstandigheden in den koophandel, van tyd tot tyd binnen deeze stad beoordeeld en ondertekend* (Amsterdam 1793).

Eck, Cornelis van, *Principia juris civilis secundum ordinem Digestorum* (Franeker 1689).

Faber, Antonius, *Codex Fabrianus definitionum forensium et rerum in Sacro Sabaudiae senatu tractatorum* (Frankfurt 1612).

Faber, Antonius, *Rationalia in primum et secundum partem pandectarum* (Geneve 1631).

Felicius, Hector, *Tractatus desideratissimus de communione seu societate* (Gorinchem 1666) voorzien van aantekeningen door H. Boxelius.

Felicius, Hector, *Tractatus desideratissimus de communione seu societate, deque lucro item ac quaestu, damno itidem ac expensis* (Frankfurt 1606).

GPB: [Z.n.] *Groot Placaet-boeck, vervattende de placaten, ordonnantien ende edicten van de Hoogh-Mog. Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, ende van de Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollandt en West-Vrieslandt, mitsgaders vande Ed. Mog. Heeren Staten van Zeelandt I-X* (Den Haag 1658-1797).

Groenewegen van der Made, Simon, *De legibus abrogatis et inusitatis in Hollandia vicinisque regionibus* (Leiden 1649).

Groot, Hugo de, *De iure belli ac pacis* (Parijs 1625).

Groot, Hugo de, *Inleiding tot de Hollandsche rechtsgeleertheyd* (Den Haag 1631)

Handvesten Amsterdam: [Z.n.] *Handvesten, ofte privilegien, handelingen, costumen ende willekeuren der Stadt Aemstelredam* (Amsterdam 1639).

Hollandsche consultatien: [Z.n.], *Consultatien, advysen en advertisementen, gegeven ende geschreven bij verscheijden treffelijke rechtsgeleerden in Hollandt I-VI* (Rotterdam 1645-1685).

Hogerbeets, R., *Van het aenleggen ende volvoeren der processen voor de respective Hoven van Justitie in Holland* (1631).

Huber, Ulrik, *Heedendaegse rechtsgeleertheyt, soo elders, als in Frieslandt gebruikelijk* (Leeuwarden 1686).

Huber, Ulrik, *Praelectionum iuris romani et hodierni tomus tres* (Franeker 1689)

Keessel, D.G. van der, *Praelectiones juris hodierni ad Hugonis Grotii Introductionem ad jurisprudentiam Hollandicam*, ed. P. van Warmelo, L.I. Coertze, en H.L. Gonin (Amsterdam 1961-1975).

Keessel, D.G., *Theses selectae juris Hollandici en Zelandici* (Leiden 1800).

Kersteman, Franciscus Lievens, *Hollandsch rechtsgeleert woordenboek* (Amsterdam 1768).

Koopman: [Z.n.] *De koopman, of bijdragen ten opbouw van Neerlands koophandel en zeevaart*, 6 nummer 28 (Amsterdam 1776).

Leeuwen, Simon van, *Bellum juridicum: ofte den oorlogh der advocaten. Bestaande in consultatien, advysen, deductien, advertisementen, (...) en welckers (...) bekrachtigt zyn met resolutien, placaten, sententiën en gewijsdens (etc.)* (Amsterdam 1683).

Leeuwen, Simon van, *Censura forensis theoretico-practica* (Leiden 1662).

Leeuwen, Simon van, *Paratitula juris novissimi, dat is: een kort begrip van het Rooms-Hollands regt* (1652).

Leeuwen, Simon van, *Het Rooms-Hollands regt, waar in de Roomse wetten met het huydendaegse Neerlands regt, in alles dat tot de dagelykse onderhouding kan dienen, met een bysondre korthheit, so wel in de vaste regts-stoffen, als in de manier van regts-vordering over een gebracht werden: met allerhande ordonnantien, placaten, hand-vesten, keuren, gewoonten en gewijsden deser en omleggende landen bevestigt* (1664; Amsterdam 1744).

Linden, Joannes van der, *Rechtsgeleerd practicaal en koopmans handboek* (Amsterdam 1806).

Loenius, Joannes, *Decisien en observatien, door wylen den heer en Mr. Joannes Loenius (...) beschreeven, en by een versameld; met byvoeginge van eenige aantekeningen. Midsgaders Resolutien, placaten, hand-vesten, privilegien (...) het Roomse, Oude, en Heeden-dagse regt, en de practyk betreffende door Tobias Boel* (Amsterdam 1712).

LIJST VAN AANGEHAALDE WERKEN II: IUS COMMUNE

Mathhaeus II, Antonius, *De auctionibus libri duo* (Utrecht 1653).

Merula, Paullus, *Synopsis praxeos civilis, Maniere van procederen in dese provincien Hollandt, Zeelandt ende West-Vrieslandt, belanghende civile saken* (1592; Delft 1705).

Moine de l'Espine/Lelong: J. le Moine de l'Espine en I. Lelong, *De koop-handel van Amsterdam en andere Nederlandsche steden naar alle gewesten der waereld I-II* (1704; Amsterdam 1801).

Mornacius, Antonius, *Observationes in XXIV priores libros digestorum, ad usum fori gallici* (Parijs 1721).

Munniks, J., *Handleiding tot de hedendaagsche rechtsgeleerdheid* (Amsterdam 1776).

Naeranus, Joannes, *Sententien en gewezen zaken, van den Hoogen en Provincialen Raad in Holland, Zeeland en West-Vriesland* (Rotterdam 1662).

Nieustad, Cornelis van, *Curiae Hollandiae, Selandiae, et West-Frisiae decisiones, tam supremas, quam provincialis* (1617; Leiden 1627).

Nieustad, Cornelis van, *De pactis antevptialibus rerum iudicatarum observationes* (1604; Leiden 1620).

Ortwijn, Cornelis, *Standhoudend Roomsche recht* (Amsterdam 1734).

Pauw, Willem, *Observationes tumultuariae novae I-III*, ed. H.F.W.D. Fischer e.a. (Haarlem 1964-1972).

Pauw, Willem, *Observationum juris civilis Romani liber singularis* (Den Haag 1743).

Pauw, Willem, *Varia juris civilis capita* (Halle 1737).

Sande, Johan van den, *Decisiones Frisicae sive rerum in suprema Frisiorum curia iudicatarum libri V* (Leeuwarden 1635).

Verwer, Adriaen, *Nederlants see-rechten, avaryen en bodemeryen etc.* (Amsterdam 1711).

Vinnius, Arnoldus, *In quatuor libros Institutionum imperialium commentarius academicus et forensis* (Amsterdam 1655).

Voet, Johannes, *Commentarius ad pandectas in quo praeter Romani juris principia ac controversias illustriores jus etiam hodiernum et praecipuae fore quaestiones excutiuntur* (Den Haag 1698-1704).

BRONNENREGISTER I: ROMEINS RECHT

D. 17.2.1.pr.	/ B 2.1.1, B 2.1.3	D. 17.2.67	/ A 2.8.1
D. 17.2.4.1	/ A 2.2.1, B 2.1.4	D. 17.2.67.pr.	/ B 2.6.5
D. 17.2.5 pr.	/ A 2.2.1	D. 17.2.67.2	/ B 2.3, B 2.4.1
D. 17.2.5.1	/ A 2.2.1, A 2.3.4	D. 17.2.68.pr.	/ B 2.7
D. 17.2.6	/ A 2.2.1	D. 17.2.82	/ B 3.1
D. 17.2.14	/ B 2.1.1, B 2.1.3	D. 19.5.24	/ A 2.3.4
D. 17.2.19-21	/ B 4.1.4	D. 22.2.1	/ A 2.3.4
D. 17.2.23	/ A 2.8.1	D. 22.2.3	/ A 2.3.4
D. 17.2.29	/ A 2.2.1	D. 26.9.5.1	/ B 3.2
D. 17.2.29.1	/ A 2.3.4	D. 36.4.4	/ B 2.8.6
D. 17.2.29.2	/ A 2.2.1	D. 39.3.2.5	/ B 4.3.6
D. 17.2.31	/ A 2.1.1	D. 42.1.4.pr.	/ B 4.1.6
D. 17.2.41	/ B 2.8.5	D. 42.1.4.1	/ B 4.1.6
D. 17.2.42	/ B 2.8.5	D. 44.7.1-6	/ A 2.3.3
D. 17.2.52.3	/ A 2.3.4	D. 46.3.56	/ B 2.4.2
D. 17.2.52.4	/ A 2.3.4	D. 46.3.64	/ B 2.4.2
D. 17.2.58.1	/ A 2.3.4	D. 46.5.4	/ B 2.8.6
D. 17.2.59.pr.	/ B 2.1.6	D. 50.4.1.4	/ B 4.1.3
D. 17.2.63	/ A 2.8.1	D. 50.8.3.2	/ B 3.2
D. 17.2.65.	/ A 2.2.1	D. 50.16.186	/ A 2.3.4
D. 17.2.65.6	/ B 2.1.1, B 2.1.3	D. 50.17.180	/ B 2.4.2
D. 17.2.65.9	/ B 2.1.2		

BRONNENREGISTER II: OBSERVATIONES

(Cijfers verwijzen naar paragraafnummers in het Bijzonder deel, tenzij anders aangegeven. **Vet** gedrukte cijfers verwijzen naar een citaat of een ruimere bespreking.)

Observationes tumultuariae

OT 51	/ 4.1.4
OT 66	/ 1.1
OT 69	/ 1.1
OT 319	/ 1.2; 2.2.4
OT 326	/ 1.2; 2.6.5
OT 369	/ 1.3.2
OT 397	/ 1.1; 2.6.1; 3.2
OT 438	/ 2.2.2
OT 571	/ 1.2; 2.8.1
OT 575	/ 4.1.2; 4.1.3
OT 586	/ 3.1
OT 590	/ 1.2; 2.6.2
OT 671	/ 1.2; 2.6.2; 2.6.4
OT 674	/ 1.1; 1.2
OT 688	/ 1.2; 2.8.1
OT 877	/ 1.1; 1.2
OT 945	/ 1.2; 2.6.1
OT 962	/ 4.1.2; 4.1.3
OT 1042	/ 1.1; 1.3.5
OT 1129	/ 1.1; 1.2; 1.3.2; 2.1.1; 2.6.1
OT 1130	/ 1.1; 3.2
OT 1137	/ 2.1.1; 2.1.6
OT 1163	/ 2.2.1; 2.8.1; 2.8.5
OT 1165	/ 1.1; 1.3.2; 2.1.1; 2.3
OT 1179	/ 1.2
OT 1180	/ 1.2; 2.2.4; 2.3
OT 1195	/ 4.1.3; 4.1.4
OT 1370	/ 2.2.1
OT 1430	/ 1.2; 1.3.5; 2.3

BRONNENREGISTER II: OBSERVATIONES

OT 1432	/ 1.2; 2.1.1; 2.3; 2.8.2
OT 1435	/ 2.6.2; 2.6.6
OT 1530	/ 1.1; 1.2; 2.1.1; 2.2.4; 2.3; 2.8.1
OT 1564	/ 4.1.4; 4.2
OT 1594	/ 1.1; 1.2; 2.1.5; 3.1
OT 1662	/ 1.1; 1.2; 1.3.2; 2.1.1
OT 1756	/ 2.4.2
OT 1769	/ 2.6.5
OT 1770	/ 1.1
OT 1823	/ 1.1; 1.2; 2.1.5 ; 2.6; 2.8.5
OT 1866	/ 1.1; 1.4 ; 2.1.4
OT 1907	/ 1.1; 1.3.4; 2.2.4; 2.5
OT 1964	/ 2.1.5 ; 2.5
OT 1972	/ 1.1; 1.3.4; 1.4 ; 2.2.4; 2.3
OT 2029	/ 1.1; 1.2; 1.3.4
OT 2044	/ 1.1; 1.2; 2.8.2; 2.8.5
OT 2059	/ 1.1; 1.3.2; 2.1.1
OT 2060	/ 2.2.4
OT 2111	/ 1.1; 1.2; 1.3.2; 2.2.4
OT 2192	/ 2.2.3
OT 2271	/ 1.1; 1.2; 2.1.1; 2.1.3 ; 2.1.6 ; 2.8.5
OT 2315	/ 1.1; 1.2; 1.3.2; 2.3
OT 2319	/ 1.1; 1.2; 1.4
OT 2399	/ 1.1; 1.2; 2.3; 2.8.6
OT 2557	/ 1.2; 2.1.1; 2.1.6; 2.8.2; 2.8.4; 2.8.5
OT 2616	/ 1.1; 1.2
OT 2757	/ 1.2; 2.1.6 ; 2.2.4
OT 2786	/ 2.2.1
OT 2907	/ 1.1; 1.2; 1.3.2; 2.1.1; 2.2.3; 2.6.2; 2.6.5
OT 2921	/ 1.1; 1.2; 1.3.3
OT 3057	/ 1.1; 1.2; 1.3.2; 2.1.1; 2.2.4; 2.6.2
OT 3060	/ 1.1; 1.2; 2.1.5; 2.6.2
OT 3097	/ 1.1; 1.2
OT 3103	/ 1.2
OT 3144	/ 1.2; 2.1.5
OT 3154	/ 2.1.6 ; 2.2.4
OT 3204	/ 1.2; 2.6.4
OT 3231	/ 1.2; 2.1.5; 2.6.2; 2.8.5
OT 3259	/ 1.2

BRONNENREGISTER II: OBSERVATIONES

Observationes tumultuariæ novæ

OTN 11	/ 1.1; 1.2; 2.6.2
OTN 35	/ 1.1
OTN 37	/ 1.2; 2.8.1
OTN 71	/ 4.1.3
OTN 77	/ 1.1; 1.2; 2.1.1; 2.7
OTN 124	/ 1.1; 1.2; 1.3.1; 2.1.6; 2.8.5
OTN 128	/ A 1.3.3; 1.1; 2.1.6; 2.8.4; 2.8.5
OTN 145	/ 1.1; 1.2; 2.2.1; 3.1
OTN 173	/ 1.1; 1.2; 2.1.5; 2.6.2
OTN 213	/ 1.1; 1.2; 1.4 ; 2.1.5; 2.6.2; 2.8.1; 2.8.4
OTN 215	/ 1.2; 2.6.2; 2.6.6
OTN 263	/ 2.1.5
OTN 295	/ 1.1; 2.1.1 ; 2.1.6; 2.8.1
OTN 362	/ 1.1; 1.3.1; 2.1.2
OTN 381	/ 1.1; 1.2; 2.1.1; 2.2.4; 2.7
OTN 432	/ 1.1; 1.2; 2.8.5
OTN 436	/ 1.1; 1.2; 1.3.1; 1.4
OTN 445	/ 1.1; 1.2; 2.1.6
OTN 522	/ 1.1; 1.2; 1.3.1; 1.3.2; 2.6.2; 2.6.6
OTN 536	/ 1.1; 2.1.7 ; 2.2.1
OTN 552	/ 1.3.1; 1.3.3
OTN 629	/ 1.1; 1.2; 2.6.1
OTN 683	/ 4.1.3
OTN 795	/ 1.1; 1.2; 1.3.1; 3.3
OTN 805	/ 4.1.3
OTN 861	/ 1.1; 1.2; 2.6.1
OTN 876	/ 1.1; 1.2; 2.8.5
OTN 901	/ 1.2; 2.8.1
OTN 935	/ 2.8.1
OTN 950	/ 4.1.3
OTN 1034	/ 1.1; 1.3.4; 3.2
OTN 1047	/ 2.2.1; 2.2.4
OTN 1064	/ 2.1.2
OTN 1065	/ 4.1.3
OTN 1067	/ 1.1; 1.2; 1.4 ; 2.8.2
OTN 1138	/ 1.1; 1.2; 2.1.1; 2.1.6; 2.8.2; 2.8.3 ; 2.8.5
OTN 1147	/ 1.1; 1.2; 1.3.1; 1.4 ; 2.3
OTN 1148	/ 4.1.1
OTN 1242	/ 1.2; 2.2.4
OTN 1242	/ 1.1
OTN 1247	/ 1.3.1

BRONNENREGISTER II: OBSERVATIONES

OTN 1275	/ 4.3.1; 4.3.3
OTN 1284	/ 1.1; 1.3.3; 4.1.5 ; 4.1.6
OTN 1308	/ 1.3.3; 4.1.5
OTN 1332	/ 4.3.1; 4.3.3; 4.3.4; 4.3.5 ; 4.3.6
OTN 1402	/ 4.3.1; 4.3.3
OTN 1420	/ 1.2; 2.1.2; 2.1.6 ; 2.6.1
OTN 1423	/ 4.3.1 ; 4.3.4
OTN 1425	/ 4.3.1
OTN 1429	/ 4.1.3
OTN 1444	/ 4.3.1
OTN 1454	/ 1.3.3; 4.2
OTN 1520	/ 4.3.1; 4.3.4
OTN 1559	/ 1.3.2; 1.3.3
OTN 1593	/ 1.3.1
OTN 1594	/ 1.1; 1.2; 2.6.4
OTN 1599	/ 1.1; 1.2; 2.1.2; 2.2.1; 2.5
OTN 1607	/ 1.3.3; 4.1.5 ; 4.1.6
OTN 1614	/ 4.3.1
OTN 1633	/ A 1.7.3; 1.1; 1.3.4 ; 2.4.2
OTN 1640	/ 1.1; 1.2; 2.1.1; 2.3
OTN 1650	/ 1.3.3; 4.1.5
OTN 1653	/ 4.3.1; 4.3.5
OTN 1655	/ 1.3.1
OTN 1660	/ 1.3.3; 4.1.5 ; 4.1.6
OTN 1663	/ 4.3.1; 4.3.2 ; 4.3.5
OTN 1680	/ 1.2
OTN 1719	/ 1.3.2
OTN 1743	/ 1.1, 1.2
OTN 1748bis	/ A 1.5.4
OTN 1751	/ 4.3.1 ; 4.3.5; 4.3.6
OTN 1752	/ 4.3.1
OTN 1757	/ 1.1; 1.3.1; 2.1.2; 2.6.3
OTN 1795	/ 1.1; 1.2; 2.7